

Elke dag beter

INNOVATIE EN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND ZIJN NAGENOEG ELKAARS SYNONIEM. VANUIT EEN REGISSERENDE EN INNOVERENDE POSITIE VERSTERKT HET PROVINCIEBESTUUR DE REGIONALE ECONOMIE. SAMEN MET ZO VEEL MOGELIJK PARTIJEN ZET HET IN OP VERNIEUWENDE TECHNOLOGIEËN ALS QUANTUM, 5G, GLASVEZEL EN CYBERSECURITY.

In Zuid-Holland gaan vrachtwagens dankzij een speciaal geleidingssysteem met een zo laag mogelijke milieu-impact vanuit het Westland naar de snelweg. In deze pilot krijgen vrachtwagens die achter elkaar rijden een groene golf bij verkeerslichten. Gedeputeerde Willy de Zoete, met onder meer Economie in haar portefeuille, is trots op deze en de vele andere digitale ontwikkelingen in haar dynamische provincie: "Als schakel tussen de abstractie van het Rijk en de concrete rol van gemeenten realiseren wij de rijksambities in onze provincie én helpen we gemeenten met hun digitalisering. Zo dragen we ook bij aan een betere samenleving."

Meest innovatief

Zuid-Holland is met 52 gemeenten, ruim 3,6 miljoen inwoners en bijna 500.000 bij de Kamer van Koophandel ingeschreven bedrijven een van de meest dichtbevolkte en geïndustrialiseerde gebieden ter wereld. Tegelijkertijd is deze provincie een van de meest innovatieve regio's. Vooruitstrevende ondernemers, toonaangevende kennisinstellingen en topsectoren geven een voorsprong bij de ontwikkeling van

'De energietransitie vaart op datatechnologie; daar moeten we wel op inspelen'

nieuwe oplossingen voor de circulaire economie, duurzame energie en mobiliteit, toekomstbestendig bouwen en digitalisering.

Om de digitale transformatie breed in te bedden besloot het provinciebestuur een aantal jaren geleden dat het een centrale rol moest vervullen, vertelt Jan van Ginkel, loco-provincie-secretaris en concerndirecteur van de provincie Zuid-Holland: "Het alternatief is dit niet doen. En dan heb je binnen de kortste keren geen rol meer. Maar als wij onze datapositie op orde hebben, zijn we een goede partij voor veel organisaties. De hele energietransitie bijvoorbeeld vaart op datatechnologie. Als je daar niet op inspeelt, krijg je weinig voor elkaar."

Verbinden

Om overzicht te realiseren kent het programma Digitale Economie van de provincie vier sporen: digitale connectiviteit (5G en glasvezel), digitale innovatie (AI, mkb, quantum, smart city), digitale kennis en vaardigheden (human

capital, mkb-werkplaatsen) en cybersecurity. Alle onderwerpen raken elkaar, aldus Christine Foekens, coördinator Digitale economie: "Als één bedrijf in een waardeketen volledig digitaal veilig is en de andere zijn nog niet zover, kan de keten nog steeds worden gehackt. Dat is het mooie van werken bij de provincie: wij hebben de schaal om het regionale ecosysteem van bedrijven samen te laten werken aan bijvoorbeeld AI- en cybersecurityoplossingen. Zo hebben wij met partners de Cybersecurity Roadmap opgesteld. Dat zijn complexe, maar echt mooie uitdagingen."

Ook de interne organisatie van de provincie sluit inmiddels aan bij de digitale innovaties. Afdelingen verdwenen en er zijn nu opgevegestuurde teams. "Was IT tot voor kort een aparte afdeling, nu is het onderdeel van de hele organisatie. We werken vanuit multidisciplinaire teams aan onderwerpen."

Innovatiekracht

Samenwerken én investeren in digitalisering stimuleert de concurrentiekracht bij bedrijven en nieuwe verdienmodellen. "Dat betekent praktisch aansturen op goede digitale randvoorwaarden, zoals goede digitale verbindingen, cybersecurity, de juiste kennis en vaardigheden voor kleinere bedrijven en ruimte voor innovatie. En die digitale infrastructuur moet bovendien inspelen op de groeiende databehoeft", vertelt De Zoete. Daarom ook kwam er een nauwe samenwerking van Zuid-Hollandse kennisinstellingen, bedrijven en overheden op het gebied van quantum. De provincie kende, samen met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Quantum Delta NL, onlangs 450.000 euro toe aan het Zuid-Hollandse ImpaQt. Dit consortium van zes regionale bedrijven bouwt de eerste Nederlandse NISQ-quantumcomputer. ▶

'Met een digital twin simuleren we wat er gebeurt als je iets in een gebied wijzigt'

"Ontwikkelingen als deze inspireren ons om onze rol zo effectief mogelijk in te vullen", vertelt De Zoete. "Met 1600 medewerkers en goede contacten bij de universiteiten zijn we gelukkig ook in staat om stappen te zetten op innovatie. Bovendien hebben wij mogelijkheden om te experimenteren. Daar profiteren organisaties in ons netwerk van."

Digital twin

Omdat data aan de basis staat van alle ontwikkelingen wil Zuid-Holland vooroplopen in transparantie. De provincie investeert vijf miljoen euro in de eigen ICT-infrastructuur en werkprocessen. Alle data stelt de provincie zo veel mogelijk beschikbaar via het Open Data Portaal. Dit levert maatschappelijk en economisch rendement op én draagt bij aan verdere transparantie. "Een actueel voorbeeld is het net verschenen regeerakkoord, waarin wordt gesproken over een nationaal programma voor landelijke gebieden waar problemen zijn met stikstof, bodemdaling, natuurkwaliteit en biodiversiteit. Dat vereist een gebiedsgerichte aanpak", vertelt Van Ginkel. "Wij hebben alle gebieden in kaart gebracht vanuit de gigantische hoeveelheid data waarover we beschikken. Van daaruit maken we een digital twin. Dan kunnen we simuleren wat er gebeurt qua stikstof als je bijvoorbeeld 20% van de boerderijen weghaalt. Helpt dat of juist niet? Zo'n zelfde simulatie kunnen we doen voor andere onderwerpen."

Koploper

De Zoete zegt dat het provinciebestuur pas echt onderscheidend is als het over de juiste data beschikt: "Het gaat om het totaalbeeld. Je moet weten waarover je praat. Ieder gebied heeft z'n eigen kenmerken. Data is essentieel, maar het is net zo belangrijk dat wij zelf op pad gaan om een situatie te bekijken. Pas dan kun je die data interpreteren."

Met Den Haag en Rotterdam samen bouwt de provincie in Grenzeloos Datalandschap aan een netwerk van gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen, die data uitwisselen om beleid effectiever te maken. De Zoete: "Denk bijvoorbeeld aan brugopeningen die de minste verstoring geven voor scheepvaart en wegverkeer. Of aan meer wind- en zonne-energie in de regio. Zo werken we aan concrete en actuele toepassingen."

Bij de provincie weten ze dat de impact en toepassing van nieuwe technologieën niet altijd meteen duidelijk zijn. Toch blijven ze de ontwikkeling ervan stimuleren en versnellen. Dit gebeurt, behalve met digital twins, ook in experimenteel-omgevingen als fieldlabs en met partnerships bij innovatienetwerken. "Zo blijven we ook in de toekomst koploper op digitale innovatie. En we hopen dat dit nog meer partners uit de provincie stimuleert om zich bij ons aan te sluiten", aldus De Zoete.

Vragen stellen

We kunnen uitgebreid praten over techniek, de digitale transformatie gaat volgens Van Ginkel wel over mensen. Dus behalve initiatieven in de regio verbinden en optrekken met lokale overheden, kennisinstellingen en bedrijven, bewaakt de provincie morele waarden als rechtvaardigheid, autonomie, privacy, gelijkheid en inclusiviteit. "Neem de vrachtwagens die een groene golf krijgen. Als er een rouwstoet van de andere kant komt: wie krijgt dan voorrang? Je zult maar programmeur van zo'n stoplicht zijn; wat kies je dan? Die morele vraagstukken zijn er altijd." De komende vier jaar gaat een promovendus van de Technische Universiteit Delft hier bij de provincie onderzoek naar doen. Van Ginkel: "Ethiek volgt vanuit de dialoog. Dus het gaat erom welke vragen we moeten stellen. Via een lerende aanpak kun je dat steeds opnieuw doen en ook dat hebben we nodig bij de digitale transformatie." ○

DEEL ONLINE

